

ԿՐՕՆԱԿԱՆ—ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ

ՏԱՌԱՊԱՆՔԻ ԵՐԿԻՐԸ.

«Եկ, Տէր Յիսուս, ողորմեա մեզ,
Ողորմութեան ժամ է արդէն,
Եկ, Բարեխնամ, այց արա մեզ,
Այցելութեան ժամ է արդէն»:

Պատարագամատոյց.

Ծով տանջանքների մէջ գտնուած հայը անթիւ դժբախտ օրեր է անցկացրել, պատմական ճակատագրական շրջաններ է ապրել, Յազկերտների և Շահ-Աբասների սուկալի խժդժութիւններն է տեսել, բայց մեր տաճկահայ եղբայրների ու քոյրերի ներկայ պատմական ճակատագրական ճգնաժամը կարծես թէ վեր է մինչև այժմ եղած ներից և իրականապէս հրապարակի վրայ է դրուած նոցա «լինել ու չլինելու» հարցը: Կարո՞ղ է լինել հայութեան համար աւելի լուրջ վայրկեան, քան ներկայումս է: Այլ ևս կասկածից դուրս է և ոչ մի չափազանցութիւն չկայ, եթէ ասենք՝ որ Հայաստանի գետերը յորդացել են մեր եղբայրների ու քոյրերի արիւնից կազմուած գետակներով, սար ու ձոր լցուել են այդ դժբախտների դիակներով, իրականացել է Տաճիկ Կառավարութեան դժոխային ծրար զիրը, բնաջինջ անել հայութիւնը Հայաստան երկրից: Այս պատմական ժամին՝ կարծես քարացել են մեր ջղերը՝ չորացել են մեր արցունքները՝ և միայն ապաւինելով առամենաողորմածն Աստուած լուռ կերպով մրմնջում ենք ու երգում «Եկ, Տէր Յիսուս, ողորմեա մեզ, ողորմութեան ժամ է արդէն, եկ Բարեխնամ, այց արա մեզ, այցելութեան ժամ է արդէն»: Հայը դարերի ընթացքում յուսահատութեան ժամերին այս երգն է երգել և սուրբ պատարագի վերջում երգուող այս երգն պէտք է երգենք այժմ—հայ ժողովրդի այս տանջալից ժամին:

Օր չէ անցնում, որ ազգիս վշտացեալ Տ. Տ. Գէորգ Երդ Վեհափառ Կաթողիկոսն չստանայ հայ ժողովոգի տանջալից կեանքի մասին զանազան սրտաճմլիկ տեղեկութիւններ: Ամեն տեղ կատարւում են բանտարկութիւններ, սպանութիւններ, գիւղերի աւերումն և հայ ժողովրդի գաղթը դէպի զանազան անմարդաբանակ երկիրներ, ուրիշ խօսքով Տաճիկ Կառավարութիւնը իրագործում է իւր այս դժոխային ծրագիրը. «Հայկական խնդիրը միանգամ ընդ միշտ վերջացնելու համար հայաքնակ վեց նահանգներու և Կիլիկիոյ հայութիւնը մեծ մասամբ փոխադրել դէպի հարաւ, Միջագետքի այն մասը, որ կը գտնուի Հալէպի և Մուսուլի մէջ, և ուր կը բնակին այժմ արաբ և քիւրդ աշիրաթներ»:^{*})

Այս դժոխային ծրագիրն իրագործելով՝ նշանակում է բնաջինջ անել հայութիւնը:

Պատմական այս կարեւոր ճգնաժամում մեզնից իւրաքանչիւրը պէտք է իւր բարոյական պարտքը կատարի դէպի իւր տանջուող տաճկահայ եղբայներն ու քոյրերը՝ ով ինչով կարող է: Անտարբեր գտնուել դէպի նոցա սոսկալի վիճակն՝ այդ հաւասարագոր է ոճրագործութեան:

Առանց յուսահատուելու պէտք է ամեն տեղ ամենալայն չափով կազմակերպել օգնութիւն մատակարարելու գործը: Որքան որ մեր ժողովուրդն ծանրաբեռնուած է զանազան հոգսերով, այնուամենայնիւ պէտք է չխնայենք մեր նիւթական և բարոյական կարողութիւնը՝ անենք աւելին՝ քան պէտքն է, որովհետեւ լուրջ և ծանր է բոլորն:

Հետզհետէ երկրի խորքից աւելի մեծ քանակութեամբ գաղթականներ են գալիս մեզ մօտ՝ պէտք է մեր ոյժերն լարենք և աշխատենք սնունդ և բժշկական օգնութիւն հասցնել այդ աղամայ հիւրերին:

Կրկին մեր գիւղական ժողովուրդն պէտք է հիւրընկալի նրանց, և մեր հարուստներն պէտք է այս անգամ աւելի լայն չափով օգնեն այդ թշուառներին:

Մինչև այժմ մեր հարուստների արած դոհաբերու-

^{*}) Տես սոյն համարում էջ 456:

Թիւնը համեմատաբար շատ չնչին է եղել, վերջապէս պարտաւոր են նոքա ներկայ լուրջ ճգնաժամին ցոյց տալ խոշոր չափով օգնութիւն ազգային մեծ գործին: Հարուստների դրամներն այժմ աւելի քան մեծ նպատակի պէտք է ծառայեն:

Գիւղերում մեր քահանաներն և ուսուցիչները պէտք է քրիստոնէական այս վսեմ գործի գլուխն անցնեն: Համաշխարային պատերազմն առաջ է բերել սոսկալի աւերածութիւններ և թշուառութիւններ, մենք ևս պէտք է հաշտուենք ներկայ հանգամանքների հետ, լարենք մեր ոյժերը և կատարենք մեր բարոյական պարտականութիւնները դէպի ընդհանուր թշուառներն և մասնաւորապէս դէպի մեր տանջուած հայ եղբայրներն ու քոյրերն: Ազգային ու քրիստոնէական մարդասիրութեան գաղափարներն այստեղ զուգորդւում են՝ օգնել այդ թշուառներին յանուն մեր հայութեան, օգնել այդ խեղճերին յանուն քրիստոնէական մարդասիրութեան: Յուսանք առ Աստուած՝ որ Ռուսաց և դաշնակից պետութեանց քաջարի զօրքերը իրենց հերոսական քաջութեամբ վերջ կըդնեն խորտակւող Տաճիկ կառավարութեան և հայութիւնը կազատուի շարունակ տաճիկների ձեռքով բնաջինջ լինելուց: Հնադարեան Հայոց եկեղեցում առ Աստուած ուղղած վշտացեալ Հայոց Հայրապետի և իւր զաւակների աղօթքները այս անգամ լսելի կըլինեն և հայի համար վերջապէս հանգստութեան և ապահով կեանքի օրերը կըգան: Առանց յուսահատուելու լարենք մեր ոյժերը՝ գործենք ու օգնենք մեր տաճակահայ եղբայրներին և քոյրերին: Առանց յուսահատուելու հայ եկեղեցու անխորտակելի կամարների տակ աղօթենք և երգենք. «Եկ, Տէր Յիսուս, ողորմեա մեզ, ողորմութեան ժամ է արդէն, եկ Բարեխնամ, այց արա մեզ, այցելութեան ժամ է արդէն»: Բայց որպէսզի Տէր Յիսուսը մեզ օգնի՝ նախ մենք մեզ պէտք է օգնենք, մենք ինքներս ոչինչ չպէտք է խնայենք նպաստել հայ ժողովրդի ազատագրութեան սուրբ գործին:

Աղօթենք և գործենք:

Բարգէն վարդապետ